

Gorter en de Graaff prijs 1995

Tijdens het recent gehouden voorjaarscongres van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie heeft de voorzitter de Gorter en de Graaffprijs 1995 uitgereikt aan Dr. T.J. Penders te Winterswijk.

Voorzitter Dr. P.C.M. Bartels benadrukte in zijn laudatio dat het bestuur van de NVKC met name met dit voorstel zijn grote waardering heeft willen uitdrukken voor de baanbrekende activiteiten van Penders ten aanzien van alle facetten van de kwaliteitsborging binnen de klinische chemie. Dat gebeurt mede om in Penders alle Nederlandse klinisch chemici te eren die zich in het verleden en heden op zodanige wijze hebben ingezet voor de kwaliteitsborging in ons vakgebied, dat Nederland in de wereld een voortrekkersrol op dit gebied vervult.

Bartels gaf aan dat bij Penders de standaardisatie en derhalve de kwaliteit van de klinisch-chemische beroepsuitoefening als een rode draad door zijn carrière loopt.

In zijn toespraak vatte de voorzitter Bartels' inspanningen in enkele hoofdlijnen samen.

1. Kwaliteitsborging

Kwaliteitsborging heeft in het leven van Penders een grote rol gespeeld. Aan het eind van de jaren 70 is onder zijn leiding gestart met het maken van controlesera.

In 1984 werd door hem de Stichting Bevordering Kwaliteit Multicomponent Analyse opgericht. In 1988 ging deze Stichting op verzoek van de NVKC op in de SKZL. Sinds dat moment is Penders lid van het SKZL bestuur en voorzitter van de sectie MCA van de SKZL.

Naast de productie van controlematerialen heeft Penders met zijn medewerkers een grote bijdrage geleverd aan het opstellen van het kwaliteitshandboek. Sinds de oprichting in 1991 is Penders lid van de NVKC werkgroep "Kwaliteitshandboek". Onlangs is het eerste certificaat door de Stichting CCKL-test uitgereikt aan het laboratorium van het

Streekziekenhuis Koningin Beatrix te Winterswijk. Het bestuur beschouwt dit als een kroon op het werk van Penders.

Penders is daarnaast auditor en lid van de certificeringscommissie van CCKL-test. Hij heeft als zodanig reeds een aantal ziekenhuislaboratoria gevisiteerd. Zijn bijdrage aan de kwaliteitsborging van ziekenhuislaboratoria moge ook blijken uit een aantal publicaties op dit gebied en het feit dat hij over dit onderwerp veel lezingen heeft gehouden in zowel binnen- als buitenland.

2. Screening erfelijke metabole stoornissen

Penders is begin jaren 70 begonnen met de screening op erfelijke metabole stoornissen en dat gebeurt nog steeds in zijn laboratorium. Hij werkte daarbij samen met Prof. Dr. S.K. Wadman en later met Dr. M. Duran van het klinisch-chemisch laboratorium van het Wilhelmina Kinderziekenhuis te Utrecht. Deze samenwerking heeft geleid tot een aantal publicaties op dit gebied. Penders is lid van de landelijke begeleidingscommissie congenitale hypothyreoïdie. Daarnaast worden er vanuit het laboratorium te Winterswijk controle materialen geproduceerd voor de Europese enquête voor de metabole stoornissen.

3. Standaardisatie van HbA1c

Penders heeft een grote bijdrage geleverd aan de standaardisatie van HbA1c. Het onderzoek, zoals dit door Penders wordt begeleid en uitgevoerd in samenwerking met Dr. K. Miedema, Ziekenhuis De Weezenlanden te Zwolle, heeft onlangs geleid tot de promotie van de heer C.W. Weykamp aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Een veelheid aan publicaties onderstrepen de bijdrage van Penders aan het onderzoek naar standaardisatie van HbA1c.

Op dit moment is hij lid van de IFCC werkgroep voor de standaardisatie van glycohemoglobines en is het laboratorium onder zijn leiding bezig met het verwerven van de Europese status van primair referentielaboratorium. Met het laboratorium van Prof. Dr. D.E. Goldstein dat in de Verenigde Staten als primair referentielaboratorium fungeert is een zeer goede samenwerking tot stand gekomen.

Dr. Bartels gaf aan dat voor het bestuur ook heeft meegewogen dat collega Penders voortdurend bewondering heeft weten af te dwingen voor de manier waarop hij zijn laboratorium leidt en de specifieke wijze waarmee hij voor de positie van klinisch chemicus in een algemeen ziekenhuis respect heeft gekregen.

Kortom, het bestuur van de NVKC is van mening dat met Dr. Penders aan een allround klinisch chemicus met grote inzet voor de kwaliteit van onze beroepsuitoefening de Gorter en de Graaffprijs wordt toegekend.